

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tat-2 ta' Settembru, 2020

Appell Inferjuri Numru 25/2019 LM

Antonio Vella (K.I. 579855M)
(l-appellant)

vs.

Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali
(l-appellat)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-appellant **Antonio Mario Vella** (K.I. 579855M) mid-deċiżjoni mogħtija mill-Arbitru tas-Sigurtà Soċjali (minn issa 'l

quddiem “l-Arbitru”) fit-30 ta’ Ottubru 2019 (minn issa ’l quddiem “id-deċiżjoni appellata”) wara d-deċiżjoni tad-**Direttur Ġenerali tas-Sigurtà Soċjali**, hawnhekk “l-appellat”, li permezz tagħha ordna li l-pensjoni kontributorja li għandha titħallas lill-appellant għandha tkun ta’ mija u ħdax-il Euro u tmenin centezmu (€111.80) fil-gimġha.

Fatti

2. L-appellant huwa persuna li wasal għall-età tal-pensjoni tal-irtirar, u fl-2017 gie mgħarraf li l-pensjoni kontributorja li huwa intitolat għaliha tammonta għal €111.80 fil-gimġha. L-appellant isostni li l-intitolament tiegħu għall-pensjoni kontributorja huwa ferm ogħla minn hekk, u l-unika raġuni għalfejn huwa waqaf iħallas għal xi żmien il-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali kienet minħabba d-diffikultajiet finanzjarji li huwa għadda minnhom.

Mertu

3. L-appellant kien imexxi lukanda bl-isem ‘*Chequers Inn*’ fil-Qawra, li huwa kien jikri mingħand terzi. Fit-8 ta’ Diċembru, 1993, l-appellant soffra spoll vjolenti meta t-terzi li magħhom kellu ftehim għall-kiri ta’ din il-lukanda, ħarġu lilu u lill-impjegati tiegħu barra mil-lukanda bil-forza. Wara proċeduri legali li damu għaddejjin diversi snin, gie deċiż li l-appellant kien soffra spoll vjolenti u

klandestin fit-tgawdija ta' din il-lukanda, għalkemm id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell kienet fis-sens li huwa ma setax jerga' jiġi reintegrat fil-pussess tal-lukanda għaliex sadanittant l-art li fuqha kienet mibnija l-lukanda giet trasferita lil terzi, li ma kellhom x'jaqsmu xejn mal-proċeduri ta' spoll bejn il-partijiet. Kien wara li dawn il-proċeduri ta' spoll ġew fi tmiemhom, li l-appellant ġie mgħarraf mid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali, li huwa kien intitolat għall-ħlas ta' pensjoni kontributorja fl-ammont ta' €111.80 fil-ġimgħa, u li dan l-ammont kien ser jibda jithallas lilu b'effett mis-16 t'Awwissu, 2017. L-appellant appella minn din id-deċiżjoni quddiem l-Arbitru, fejn spjega li sal-1993 huwa dejjem ħallas il-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali dovuta minnu, u wara li soffra spoll vjolenti fit-8 t'Awwissu, 1993 huwa kien sab ruħu f'diffikultajiet finanzjarji li ma ppermettewlux jibqa' jħallas il-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali. L-appellant spjega li l-proċeduri legali li huwa fetaħ kontra s-sid tal-proprjetà li huwa kien jiġġestixxi bħala lukanda, damu għaddejjin 27 sena, u waqt li kienet għaddejja din il-kawża huwa ma setax iħallas kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali. L-appellant sostna illi li kieku l-pensjoni tiegħu kellha tinħadem fuq dak li huwa kien jikkontribwixxi qabel l-ispoll, il-pensjoni tiegħu kienet tkun oġġla, u meta huwa indaga dwar dak li huwa kien intitolat għalih, ġie mgħarraf li l-pensjoni tiegħu setgħet tiġi riveduta f'każ li huwa jħallas l-ammont ta' €7,537.40 f'arretrati ta' kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali. L-appellant talab lill-Arbitru jikkunsidra li l-pensjoni dovuta lilu tiġi riveduta, wara li jikkunsidra li huwa ma setax jaħdem minħabba fl-ispoll u lanqas ma seta' jirreġistra bħala *unemployed* minħabba li huwa fetaħ il-

proċeduri legali ta' spoll bħala direttur tal-kumpannija li kienet tmexxi l-lukanda.

4. Id-Direttur Ġenerali appellat wieġeb li l-appellant għandu diversi ħlasijiet ta' kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali nieqsa għall-perijodu bejn l-1990 u l-2012, u l-pensjoni titħallas biss fuq kemm persuna tkun ħallset kontribuzzjonijiet. Intqal li bħala medja l-appellant ħallas €20.36 fil-ġimgħa f'kontribuzzjonijiet tul il-ħajja lavorattiva tiegħu, u b'hekk fil-kalkolu tar-rata tal-pensjoni dovuta lill-appellant, l-appellat kellu japplika l-aħħar staffa f'paragrafu D tat-Tnax-il Skeda. L-appellat spjega li skont il-*contributions record* li giet annessa mar-risposta, jidher ċar li l-appellant ma kienx qiegħed iħallas biżżejjed kontribuzzjonijiet sa minn qabel ma ppreżenta l-kawża tal-ispoll quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili. L-appellat jgħid li l-appellant ma ħallas l-ebda kontribuzzjonijiet bejn is-sena 1990 u s-sena 2011, u lanqas fis-sena 2013 u 2015, u b'hekk mill-*contributions record* jirriżulta li l-appellant ħallas total ta' 855 kontribuzzjoni fuq medda ta' 42 sena. L-appellat jgħid li fid-dawl tal-fatt li l-appellant ma ħallasx kontribuzzjonijiet għal diversi snin, dan ta lok ai termini tal-liġi, għal pensjoni mnaqqsa bir-rata ta' €111.80 fil-ġimgħa.

Id-Deciżjoni Appellata

5. Permezz tad-deciżjoni mogħtija fit-30 ta' Ottubru, 2019, l-Arbitru ċaħad l-appell imressaq mill-appellant, mid-deciżjoni meħuda mid-Direttur Ġenerali

tas-Sigurtà Soċjali fl-14 ta' Awwissu, 2017, u dan wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

“Dan l-appell huwa fir-rigward tad-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali illi l-pensjoni kontributorja ġiet awtorizzata bir-rata ta' €111.80 fil-ġimgħa.

Fl-appell tiegħu l-appellanti ddikjara li l-fatt li huwa ma ħallasx il-kontribuzzjonijiet tiegħu lid-Dipartiment kien riżultat tal-fatt li kien hemm kawża pendenti kontrihi li damet 27 sena sabiex tingata' u tul din il-kawża ma setax iħallas kontribuzzjonijiet. Għal dan l-appell id-Direttur Ġenerali rrisponda illi indipendentement mill-fatti li setgħu ġraw lill-appellant, il-benefiċċju in mertu kien wieħed marbut ma' kontribuzzjonijiet imħallsa u għalhekk ir-rata stabbilita kienet korretta.

Ikkunsidra

Effettivament l-appellanti jgħid li huwa ma kienx f'pożizzjoni finanzjarja li jħallas il-kontribuzzjonijiet neċessarji sabiex jieħu rata aħjar ta' benefiċċju. Il-pożizzjoni li kien fiha kienet minħabba kawża li kienet pendenti l-Qorti li ċaħditu mill-possibilità li jaħdem. L-appellanti jgħid ukoll li ma setax jirreġistra bħala unemployed billi sabiex jagħmel hekk kien ikollu jirriżenja minn direttur fil-kumpannija li dwarha kien hemm il-kawża għaddejja.

Trid issir distinzjoni bejn impossibilità legali u impossibilità finanzjarja. Mill-fatti rriżulta illi minħabba l-problemi legali li kellu, l-appellanti ma kienx f'pożizzjoni finanzjarja li jagħmel il-ħlasijiet kontributorji rikjesti. Ifisser illi ma kien hemm xejn legalment li kien qed iwaqqaf lill-appellanti milli jagħmel il-ħlasijiet relattivi. Li kien qed iwaqqafu kienu l-problemi ta' likwidità ossia finanzjarji li waqqafuh milli jagħmel tali ħlasijiet.

Impossibilità finanzjarja ma tistax tkun ir-raġuni sabiex id-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali tiġi mdawra.

Għaldaqstant l-appell huwa miċħud.”

L-Appell

6. L-appellant appella mid-deċiżjoni tal-Arbitru permezz ta' appell ippreżentat minnu quddiem din il-Qorti fit-2 ta' Diċembru, 2019, fejn talab lil din il-Qorti sabiex:

“... tordna l-istess Direttur intimat li jirrevedi r-rata ta' pensjoni fuq imsemmija u jhallas lill-istess esponenti, Antonio Mario Vella, pensjoni bir-rata hekk riveduta.”

7. L-appellant jgħid li d-deċiżjoni tal-Arbitru hija waħda żbaljata fil-fatt u fid-dritt u għandha tiġi revokata. L-appellant jgħid li l-impossibilità finanzjarja li huwa sab ruħu fiha giet ippreċipitata minn sitwazzjoni fejn l-istituzzjonijiet tal-Istat m'għamlux dmirhom skont il-liġi u fiż-żmien preskritt mil-liġi, u għalhekk l-impossibilità finanzjarja li sab ruħu fiha l-appellant għandha titqies bħala impossibilità legali li abbażi tagħha għandha tiġi riveduta d-deċiżjoni tal-appellat. L-appellant spjega li huwa kien gie spoljat minn ħwejġu, u effettivament mill-post li minnu huwa kellu l-uniku sors ta' introjtu. Qal li fi żmien xahrejn minn meta huwa sofra dan l-ispoll, huwa kien intavola kawża bil-ħsieb li s-sitwazzjoni tiġi rimedjata u jingħata lura l-pussess tal-proprjetà tiegħu, iżda din il-kawża damet biex tiġi deċiża aktar minn tmintax-il sena. Spjega li meta l-proċeduri legali effettivament ġew fi tmiemhom bid-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell, il-Qorti kienet iddeċidiet li kien seħħ spoll vjolenti, iżda ma gietx ikkonfermata l-ordni li jiġi ripristinat fil-pussess tal-proprjetà. L-appellant spjega li huwa għad għandu xi pendenzi legali, fosthom kawża quddiem il-Qorti Ċivili (Sede Kostituzzjonali) fejn qiegħed jitlob dikjarazzjoni li kien hemm

dewmien esagerat sabiex giet deciża l-kawża ta' spoll, kif ukoll kawża għad-danni li l-appellant jgħid li sofra minħabba fl-ispoll. L-appellant zied jgħid li l-impossibilità finanzjarja li huwa sab ruħu fiha hija dovuta għall-fatt li l-proċeduri ta' spoll damu ma ġew fi tmiemhom. Huwa għalhekk, zied jispjega l-appellant, li huwa ma jistax jaqbel ma' dak li ddecieda l-Arbitru li ma kienx hemm impossibilità legali biex huwa jagħmel il-ħlasijiet tal-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu peress li kien id-dewmien tal-Qorti biex tiddeciedi b'mod finali il-kawża mibdija minnu, li wassal biex huwa kien fl-impossibilità finanzjarja li jħallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu.

Ir-Risposta tal-Appell

8. L-appellat wieġeb li d-deċiżjoni tal-Arbitru hija waħda ġusta u li timmerita kkonferma, għaliex jirrizulta ċar li l-Arbitru wasal għal din id-deċiżjoni wara li kkonsidra l-provi kollha tal-każ skont ir-rekwiżiti tal-ekwità u tal-ġustizzja. L-appellat spjega li l-appellant kien bniedem li jaħdem għal rasu billi kien jiggestixxi il-lukanda '*Checkers' Inn*' ġewwa l-Qawra, u hekk kif l-appellat laħaq l-età tal-pensjoni, dan applika għall-pensjoni tal-irtirar. Wara li l-appellat evalwa l-applikazzjoni tal-appellant u ħa konjizzjoni tal-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali imħallsa minnu tul is-snin, l-appellat iddecieda li l-appellant kien intitolat għall-ħlas ta' €111.80 fil-gimġha bħala pensjoni kontributorja. L-appellant ressaq appell mid-deċiżjoni tal-appellat

quddiem l-Arbitru, fejn ikkontenda li ma jaqbilx mar-rata ta' pensjoni kontributorja li kien ser jingħata 'il għaliex huwa dejjem ħallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu, u kien biss meta gie spoljat mill-pussess tal-lukanda li kien jiġġestixxi li sab ruħu f'diffikultajiet finanzjarji li ma ppermettewlux li jibqa' jħallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu. Id-Direttur Ġenerali appellat spjega li jirriżultalu li l-appellant kien ilu ma jħallas il-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali dovuta minnu minn qabel ma ppreżenta l-proċeduri ta' spoll quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili. L-appellat jgħid li l-appellant ma ħallas l-ebda kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali bejn l-1990 u 2011 u lanqas fis-snin 2013 u 2015. L-appellat spjega li mill-*contributions record* tal-appellant jirriżulta li dan ħallas 855 kontribuzzjoni fuq medda ta' 42 sena, u dan wassal għad-deċiżjoni li l-appellant għandu jithallas pensjoni bir-rata mnaqqsa ta' €111.80 fil-ġimgħa.

9. Id-Direttur Ġenerali appellat għamel riferiment għall-qafas legali li abbażi tiegħu huwa seta' jieħu d-deċiżjoni fir-rigward tal-pensjoni kontributorja dovuta lill-appellant, u spjega li l-pensjonijiet għal min jirtira huma regolati fit-Taqsima V tal-Kap. 318. L-appellat irrefera wkoll għal diversi deċiżjonijiet tal-Qrati tagħna, fejn intqal li sabiex persuna tkun tikkwalifika għall-pensjoni, din trid tissodisfa l-kundizzjonijiet tal-kontribuzzjonijiet rilevanti. L-appellat spjega li l-appellant kellu 855 kontribuzzjoni mħallsa fuq medda ta' 42 sena, u sabiex inħadmet ir-rata ta' pensjoni li huwa ntitolat għaliha l-appellant, id-Direttur Ġenerali appellat ħadem skont il-formula

f'paragrafu D tat-Tnax-il Skeda tal-Kap. 318. Spjega wkoll li meta saret din il-komputazzjoni, gie stabbilit li l-appellant jaqa' taht l-aħħar staffa tal-paragrafu D tat-Tnax-il Skeda. L-appellat qal ukoll li da parti tal-appellant kien hemm ammissjoni li huwa ma ħallasx il-kontribuzzjonijiet dovuta minnu għal diversi snin, izda fl-istess ħin dan qiegħed jargumenta li minkejja li ma ħallasx il-kontribuzzjonijiet dovuta minnu, huwa xorta waħda għandu jirċievi l-pensjoni tal-irtirar f'ammont ogħla, daqslikieku ħallas aktar kontribuzzjonijiet. L-appellat jgħid ukoll li l-appellant jibbaża l-argumentazzjoni tiegħu fuq il-fatt li huwa ma setax iħallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali minħabba f'impedimenti ta' natura finanzjarja u legali. Jgħid li l-mod li bih argumenta l-appellant, fejn qal li ma kellux mezzi finanzjarji, imma xorta waħda ma rriżenjax minn direttur tal-kumpannija li kienet tiggestixxi l-lukanda, u fl-istess ħin jgħid li huwa intitolat għall-pensjoni kontributorja ogħla minn dik li stabbixxa l-appellat, l-appellant qiegħed jagħmel argument li huwa bla bażi legali u li huwa diskriminatorju fir-rigward ta' dawk li jħallsu l-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali kollha dovuta minnhom. L-appellat zied jgħid li filwaqt li huwa jifhem is-sitwazzjoni li sab ruħu fiha l-appellant, li ħolqitlu diffikultajiet finanzjarji, fil-verità l-appellant qatt ma kien fl-impossibilità legali li jħallas dak dovut minnu. L-appellat zied jgħid li *dato ma non concesso* li l-appellant kellu impediment legali u finanzjarju sabiex iħallas dak dovut minnu meta l-kawża ta' spoll kienet għadha pendent, l-appellant ma kellu l-ebda raġuni valida għalfejn ma jħallasx il-kontribuzzjonijiet dovuta minnu għas-snin 1977, 1990, 1991, 1992, 1993, 2013 u 2015, snin li matulhom

L-appellant ma kellux il-kawża ta' spoll pendenti, u li jirrizulta li matulhom l-appellant ma ħallasx kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali. F'dan ir-rigward l-appellant qal li l-appellant kellu jgħib prova kredibbli dwar jekk ħallasx il-kontribuzzjonijiet dovuta minnu, jew inkella għandu jagħti raġuni valida għaliex naqas milli jhallas tali kontribuzzjonijiet tul is-snin. Id-Direttur Ġenerali appellat żied jgħid li huwa għandu obbligu li japplika l-liġi b'mod ekwu u li jimxi l-istess ma' kulhadd, u huwa għalhekk li m'hemmx lok li d-deċiżjoni meħuda minnu tiġi riveduta sabiex l-appellant jibbenefika minn rata ogħla ta' pensjoni, għaliex jekk isir hekk, tkun qiegħda ssir ingustizzja ma' persuni oħra li ħallsu l-kontribuzzjonijiet dovuta kollha. Jgħid ukoll li l-appellant naqas milli jgħib prova tal-impossibilità legali u finanzjarja li jgħid li sab ruħu fiha. L-appellant qal li f'każ li l-appellant ried jipprova li huwa kien fl-impossibilità finanzjarja li jhallas, huwa kellu jgħib provi ulterjuri bħalma huma *statements* bankarji u rendikont tal-assi tiegħu sabiex jipprova li huwa verament ma kellux il-mezzi finanzjarji biex iħallas dak dovut minnu. F'dan ir-rigward l-appellant sostna li l-appellant ma ġab l-ebda prova sabiex isostni l-pretensjoni tiegħu, għajr għall-kopja tad-deċiżjoni tal-kawża tal-ispoll, u żied jgħid li l-pretensjoni tal-appellant għall-ħlas lilu ta' pensjoni b'rata ogħla ma tregix u m'għandhiex tiġi milqugħa. L-appellant qal ukoll li l-appellant ma ġab l-ebda prova u ma qal xejn dwar jekk huwa sabx impjeg ieħor jew kellux xi forma ta' qligħ minn xi mkien ieħor waqt li kienu għaddejnin il-proċeduri ta' spoll, kif ukoll naqas milli jispjega b'liema mod huwa għajjex il-familja tiegħu tul is-snin kollha li fihom kien hemm il-kawża ta' spoll għaddejja. L-appellant ikkonkluda r-risposta tiegħu billi qal li d-

deċiżjoni tal-Arbitru għalhekk hija waħda ekwa u ġusta u għandha tiġi kkonfermata minn din il-Qorti.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

10. Il-Qorti kkonsidrat l-uniku aggravju tal-appellant, kif ukoll ir-risposta tad-Direttur Ġenerali appellat, u dan fl-isfond tad-deċiżjoni meħuda mill-appellat kif ikkonfermata mill-Arbitru.

L-uniku aggravju : *Id-deċiżjoni tal-Arbitru hi żbaljata fil-fatt u fid-dritt stante li l-appellant kien f'sitwazzjoni ta' impossibilità kemm legali kif ukoll finanzjarja biex iħallas il-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali dovuta*

L-appellant jgħid li huwa spiċċa f'sitwazzjoni fejn ma setax iħallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu minħabba fid-dewmien fil-proċeduri legali mibdija minnu kontra terzi, wara li hu sofra spoll fil-lukanda li kienet fil-pussess tiegħu, u li kienet is-sors tal-għajxien tiegħu. Jgħid li huwa kien fetaħ proċeduri legali fi żmien xahrejn mill-att spoljattiv, iżda kien biss ftit tas-snin ilu li l-proċeduri legali ta' spoll ġew fi tmiemhom b'sentenza definittiva mill-Qorti tal-Appell, wara li l-proċeduri ġudizzjarji kienu ħadu kważi tmintax-il sena biex ġew fi tmiemhom. Jgħid li in vista tal-fatt li waqt li kienu għaddejnin dawn il-proċeduri huwa safa mcaħħad mill-uniku sors ta' għajxien tiegħu, kif

ukoll sab ruħu f'sitwazzjoni fejn lanqas seta' jirreġistra għax-xogħol minħabba li biex jagħmel hekk kien ikollu jiddikjara li huwa ma kienx għadu direttur tal-kumpannija li kienet tiġġestixxi l-lukanda, huwa sab ruħu fl-impossibilità li jhallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu. Jgħid li din l-impossibilità izda kienet waħda mhux tant finanzjarja daqskemm legali, u dan għaliex il-proċeduri legali mibdija minnu ħadu għadd konsiderevoli ta' snin biex ġew deċiżi. L-appellant isostni li dan id-dewmien kien dovut għall-fatt li waħda mill-istituzzjonijiet tal-Istat ma kinitx qiegħda tiffunzjona kif suppost, għal raġunijiet li ma jistgħux jiġu attribwiti lilu. Kompla jgħid li għalhekk l-impossibilità finanzjarja li sab ruħu fiha hu ma kienet xejn għajr diffikultà li giet fuqu minħabba fl-impossibilità legali li s-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu tiġi rimedjata fl-aqsar żmien b'deċiżjoni mill-Qorti li ġgħib fi tmiemha l-incertezza u l-limbu legali li sab ruħu fih l-appellant meta safa spoljat mil-lukanda li kien imexxi. L-appellant spjega li fil-preżent huwa għadu involut fi proċeduri ġudizzjarji oħra mibdija minnu minħabba fid-dewmien li sofra biex il-proċeduri ta' spoll ġew fi tmiemhom, u spjega li għad hemm pendenti kawża kostituzzjonali li huwa fetaħ proprju sabiex iħares il-jedd fundamentali tiegħu għal smiġħ xieraq fi żmien raġonevoli, kif ukoll kawża għad-danni sofferti minnu b'konsegwenza tal-ispoll.

Min-naħa l-oħra d-Direttur Ġenerali appellat spjega li l-pensjoni tal-irtirar li huwa intitolat għaliha l-appellant, giet ikkomputata abbażi tal-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali attwalment mħallsa minnu, li jqiegħdu lill-

appellant fl-aħħar staffa f'paragrafu D tat-Tnax-il Skeda tal-Kap. 318. Id-Direttur Ġenerali appellat spjega wkoll li jekk f'dan il-każ l-appellant jingħata dak li huwa strettament dovut lilu abbażi tal-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali m'hallsa minnu tul is-snin, fil-verità jirriżulta li huwa intitolat għal pensjoni li hija aktar baxxa minn dik li gie deciz li għandu jingħata. Intqal ukoll li minkejja li l-appellant jgħid li huwa naqas milli jhallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu minħabba fid-diffikultajiet li għadda minnhom meta kellu jiftaħ il-proċeduri ta' spoll, fil-verità kien hemm diversi snin, kemm qabel kif ukoll wara li ġew fi tmiemhom il-proċeduri ta' spoll, li matulhom l-appellant naqas milli jhallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu.

Il-Qorti kkonsidrat li d-deċiżjoni tad-Direttur Ġenerali appellat hija bbażata fuq id-dispożizzjonijiet tat-Taqsima V tal-Kap. 318, li jispeċifikaw li persuna tkun intitolata għall-pensjoni tal-irtirar f'każ li jirriżulta li fid-data meta tirtira tkun tissodisfa l-kundizzjonijiet tal-kontribuzzjonijiet imhallsin. F'dan il-każ irriżulta li l-appellant kellu 855 kontribuzzjoni m'hallsa fuq perijodu ta' 42 sena, u l-fatt li huwa ħallas dan l-ammont ta' kontribuzzjonijiet, poggieh fl-aħħar staffa ta' pensjoni kontributorja. Id-Direttur Ġenerali appellat spjega li kieku l-appellant kellu jingħata pensjoni abbażi tal-kontribuzzjonijiet imhallsa minnu, l-intitolament tiegħu għal pensjoni kien ikun ferm inqas mill-€111.80 li qiegħed jithallas. F'dan ir-rigward għalhekk żgur li ma jstax jintqal li d-deċiżjoni tal-appellant hija fattwalment jew legalment żbaljata. Il-Qorti tifhem li l-appellant

iffaccja diffikultajiet finanzjarji meta sab ruħu mcaħħad mill-post minn fejn huwa kien jaqla' l-għajxien tiegħu, izda dan ma jfissirx li l-appellant għamel perijodu ta' tmintax-il sena, sakemm ġew fi tmiemhom il-proċeduri ta' spoll mibdija minnu, mingħajr introjtu ta' xejn, jew f'sitwazzjoni ħażina sal-punt li lanqas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali għall-pensjoni tal-irtirar tiegħu ma seta' jhallas. Hawnhekk m'aħniex nitkellmu dwar persuna li għaddiet minn diffikultajiet finanzjarji għal perijodu ta' ftit xhur, izda qegħdin nitkellmu fuq persuna li qiegħed jgħid li għal perijodu twil ta' snin, naqas milli jhallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu minħabba s-sitwazzjoni finanzjarja ħażina li spiċċa fiha. Jibqa' l-fatt li l-appellant naqas milli jipprova għas-sodisfazzjon tal-Qorti kif kienet is-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu fis-snin inkwistjoni, u ma ta l-ebda spjega dwar il-mod kif hu għex u għajjex lid-dipendenti tiegħu għal dawn is-snin kollha. Jibqa' l-fatt ukoll li l-appellant kien naqas milli jhallas għadd ta' kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali għal diversi snin ta' qabel il-proċeduri ta' spoll, u anki għas-snin ta' wara li ġew fi tmiemhom il-proċeduri msemmija, u għalhekk l-argument tiegħu li kienet din l-impossibilità li huwa jsejħilha 'legali' li wasslet biex għal tant snin naqas milli jhallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu, ma ssibx sostenn fil-fatti kif ġraw. Finalment l-appellant ma jagħti l-ebda spjega dwar ir-raġuni għalfejn huwa qiegħed jippretendi li l-appellat għandu jagħti trattament preferenzjali lilu, u jħallsu pensjoni f'rata ogħla minn dik li jirriżulta li jikkwalifika għaliha skont id-dispożizzjonijiet tal-Kap. 318, meta hawn tant persuni li ukoll jirċievu dan l-ammont baxx ta' pensjoni għaliex tul ħajjithom

kellhom dħul baxx, jew għaliex matul ħajjithom għaddew minn diffikultajiet oħra li minħabba fihom naqsu milli jħallsu l-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali kollha dovuti minnhom, bir-riżultat li meta laħqu l-età tal-irtirar sabu li kienu jikkwalifikaw għal rata ta' pensjoni li hija viċin dik li qiegħed jirċievi l-appellant. Il-Qorti tagħmel riferiment għas-sentenza fl-ismijiet **Maria Stella Agius vs. Direttur tas-Sigurtà Soċjali**¹, fejn intqal illi:

“Mill-aspett pur tal-liġi jidher li d-dritt għax-xorta ta' pensjoni reklamata mill-appellanti hu assoġġettat għad-dixxiplina normattiva stabbilita fl-Art. 44 tal-Att dwar is-Sigurtà Soċjali (Kap. 318). Fih jingħad illi biex persuna tikkwalifika għall-pensjoni għal min jirtira ried *inter alia* jissodisfa l-kondizzjoni prefissa fl-inċiż (a). Jiġifieri, li “fid-data ta' meta tirtira tkun tissodisfa l-kundizzjonijiet ta' kontribuzzjonijiet rilevanti”. Fil-każ in ispeċje, għall-fini ta' dak is-sodisfaciment, anke waħda diretta għall-pensjoni b'rata mnaqqsa, l-appellanti riedet turi illi almenu kellha akkreditati favur tagħha l-medja ta' kontribuzzjonijiet fis-sena ta' mill-anqas għoxrin ...

Ma jistax ma jiġix osservat in parentese illi l-kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali jikkostitwixxu l-forma ta' finanzjament għad-diversi għajnuniet, beneficiċji u pensjonijiet speċifikati fl-Att imsemmi. Dan sija jekk dawn il-kontribuzzjonijiet isiru minn individwu, sija jekk, kif inhu sew magħruf, bil-partecipazzjoni tal-Istat u ta' min iħaddem. Hi din ir-razzjonalità tal-prinċipju li jsawwar ir-rapport prevedenzjali u l-aktar dak jekk il-kontribut huwiex legittimament intitolat għall-benefiċċju jew pensjoni minnu konsegwit.”

Din ir-rabta bejn l-ammont ta' kontribuzzjonijiet imħallsa minn individwu u l-pensjoni li jkun intitolat għaliha meta jilħaq l-età tal-irtirar, sar riferiment

¹ App. Inf. Ċiv., 09.04.2008.

għaliha wkoll fis-sentenza fl-ismijiet **Francesca Saveria Borg vs. Direttur tas-Sigurtà Soċjali**², fejn intqal illi:

“F’materja ta’ intitolat għall-pensjoni għal min jirtira jeżisti l-prinċipju indiskutibbilment fundamentali illi biex persuna tikkwalifika għal tali pensjoni hi trid tissodisfa ċerti rekwiżiti dettati mil-liġi. *Inter alia*, u skont l-Artikolu 44 tal-Att dwar is-Sigurtà Soċjali, li fid-data ta’ meta tirtira tkun tissodisfa l-kundizzjonijiet ta’ kontribuzzjonijiet rilevanti. Tinsorgi għalhekk il-mistoqsija jekk f’dan il-każ l-appellanti kinitx fiż-żmien tal-irtirar tagħha ssodisfat dak l-element hekk bażiku għall-konsegwiment tal-pensjoni aspettata minnha.”

Din il-Qorti m’għandiex is-setgħa mogħtija lilha mil-liġi li tordna lill-appellat sabiex jirrevedi r-rata ta’ pensjoni li għandha titħallas lill-appellant bħala forma ta’ kumpens għas-snin li l-appellant dam jistenna sabiex ġew fi tmiemhom il-proċeduri legali mibdija minnu wara l-ispoll li huwa sofra. Dik l-ingustizzja li l-appellant jallega li sofra minnha, qiegħda tiġi indirizzata permezz tal-kawża kostituzzjonali istitwita mill-appellant rigward id-dewmien u l-proċeduri ċivili li huwa ppreżenta għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni sofferti minnu minħabba l-ispoll. Ċertament li din il-Qorti ma tistax tinjora d-dispożizzjonijiet tal-liġi u tordna b’mod arbitrarju lid-Direttur Ġenerali appellat sabiex jirrevedi l-pensjoni kontributorja li għandha titħallas lill-appellant. In vista ta’ dawn il-konsiderazzjonijiet, tqis li l-aggravju tal-appellant mhuwiex ġustifikat u qiegħda tiċċdu, peress li ma jirrizultax li l-appellant sab ruħu f’impossibilità legali li jħallas il-kontribuzzjonijiet tas-Sigurtà Soċjali dovuta minnu, kif ġie allegat minnu.

² App. Ċiv. Inf., 23.05.2008.

Decide

Għar-raġunijiet premissi, din il-Qorti qiegħda tiddeċiedi l-appell tal-appellant billi tiċċdu, u konsegwentement tikkonferma d-deċiżjoni appellata fl-intier tagħha.

L-ispejjeż tal-proċeduri quddiem l-Arbitru jibqgħu kif deċiżi fid-deċiżjoni appellata, u l-ispejjeż ta' dan l-appell a karigu tal-appellant.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**